

Koninklijke Metaalunie

INDUSTRIEVISIE 2019

N E D E R L A N D I N T R A N S I T I E

Het MKB-metaal is cruciaal voor een innovatief en krachtig economisch klimaat in Nederland. Het gaat daarbij om het bedenken van nieuwe producten in combinatie met het slim maken van die producten. De bedrijven in de maakindustrie staan voor grote uitdagingen. Zij moeten flexibel produceren, kleine series in korte levertijden, tegen lage kosten, terwijl ze geconfronteerd worden met een gebrek aan vakmensen. Dat kan alleen als ze erin slagen om de productiviteit te verhogen, zonder eigen R&D-afdeling toch weten te innoveren en voorop lopen op het gebied van digitalisering. En tegelijkertijd nog een oplossing vinden voor het duurzaam gebruik van energie en grondstoffen.

Deze uitdagingen, gecombineerd met het relatief hoge niveau van arbeidskosten in Nederland, maken dat het voor een gezonde Nederlandse maakindustrie van essentieel belang is, dat de overheid een gedegen industriebeleid voert, gebaseerd op een stimulerend ondernemersklimaat. Dit beleid kan de Nederlandse maakindustrie ondersteunen en stimuleren om slimmer te produceren, zodat we in Nederland waarde blijven creëren en werkgelegenheid behouden. Dit vraagt om een actieve, op deze sector toegespitste ondersteuning. Daar maakt Koninklijke Metaalunie zich sterk voor.

Koninklijke Metaalunie vraagt de overheid maatregelen te nemen om de kracht van het MKB-metaal te ondersteunen en versterken. Maatregelen gericht op verhoging van de productiviteit door slimmer produceren. Beleid dat er op gericht is dat de sector optimaal waarde kan creëren voor de Nederlandse economie. Beleid dat nationaal aanbesteden door de overheid en het bedrijfsleven stimuleert. Enerzijds onder het mom van 'Proud to buy Dutch', maar ook denkend aan arbeidsomstandigheden, veiligheid, milieu of overheidssubsidiering in lage lonen landen.

De toeleverbedrijven, georganiseerd in Metaalunie, vormen met de grote OEM-ers een sterke keten in de Nederlandse maakindustrie, die de grote OEM-ers bindt aan Nederland, ondanks de aanzienlijk hogere arbeidskosten. Metaalunieleden zijn met hun toeleveranties een belangrijke partner bij proces- en productinnovaties. Daarom is het belangrijk dat deze toeleverbedrijven in het innovatiebeleid ook volop aandacht krijgen.

Nederland heeft een overheidsbeleid nodig dat zich richt op het actief stimuleren van productie en waarde creatie in Nederland. Metaalunie werkt graag samen met de overheid aan maatregelen die de productiviteit van de MKB-metaalbedrijven versterkt. In onze welvarende, maar ook vergrijzende samenleving is groei van de arbeidsproductiviteit noodzakelijk om het welvaartsniveau niet alleen vast te kunnen houden, maar ook te laten stijgen.

Om ook op langere termijn te kunnen floreren, moeten de MKB-metaalbedrijven consistent de productiviteit laten groeien. Dat gaat niet vanzelf. De margeontwikkeling en winstgevendheid staan volgens onderzoek van ABN AMRO zelfs in tijden van hoogconjunctuur onder druk.

Transities in de economie

Ons land staat voor grote omwentelingen om de klimaatdoelen van Parijs te halen, gecombineerd met de transitie naar een circulaire economie. Dit vraagt om een beleid waarin de overheid stimuleert, ondersteunt, belemmeringen in wet- en regelgeving wegneemt en als *launching customer* ondersteunt.

Een stimulerend industriebeleid

Voor een gezond mkb-ondernemersklimaat in de maakindustrie moeten volgens Metaalunie de volgende doelen worden gerealiseerd:

Productief produceren door mkb-maakindustrie

Leg de komende jaren de nadruk op de stimulering van procesinnovatie. Dit staat goed beschreven in het in 2018 opgestelde Berenschot rapport 'Slimmer produceren moet je stimuleren'. De implementatie van nieuwe, vaak digitale, technologieën in de bedrijfsprocessen van mkb-maakbedrijven is noodzakelijk om de verwachte productiviteitstijging te realiseren. Deze implementatie blijft structureel achter door te hoge kosten van investeringen, te zware inzet van mensen bij de implementatie en te hoge kosten voor extern advies. Innovatie stimuleren is op zich positief, maar daarbij moet meer focus worden gelegd op de realisatie van procesinnovaties door de mkb-maakbedrijven. Bijvoorbeeld met een voucherprogramma gericht op implementatie van bestaande kennis, met andere woorden maak de TNO KnowledgeDeal subsidiabel. Innovatie stimuleren bij grotere bedrijven moet gepaard gaan met ondersteunende maatregelen, die zorgen dat de productie van die innovatieve producten in Nederland

door toeleverende Nederlandse bedrijven wordt uitgevoerd.

Provincies verdringen elkaar om middelen in te zetten om de eigen regio te stimuleren, vaak in concurrentie met andere provincies. Metaalunie dringt er op aan om deze versnippering in economische stimulering in en door de regio's terug te dringen of tenminste beter op elkaar te laten aansluiten.

Klimaat en grondstoffen

De mkb-maakbedrijven verbruiken relatief weinig energie. Dit laat onverlet dat het besparen van energie en de verduurzaming van de opwekking aandacht behoeft. De binnenlandse maakindustrie kan een enorme bijdrage leveren aan de klimaatopgave door 'lokaal' te produceren voor bijv. wind op zee en land, PV-installaties en smart-grids. Een circulaire maakindustrie borgt bovendien dat grondstoffen behouden blijven, waaronder de zeldzame metalen die nodig zijn voor duurzame energieopwekking. Een circulaire binnenlandse maakindustrie vermijdt een enorme CO₂-uitstoot elders in de wereld. Zorg daarom

voor klimaatmaatregelen, die proportioneel zijn met de veroorzaakte CO₂-uitstoot. Maak daarbij een integrale afweging van alle relevante aspecten en heb daarbij oog voor een eventuele negatieve impact op andere gebieden. De focus op de toepassing van bio-based grondstoffen heeft bijvoorbeeld op andere terreinen en in andere landen weer grote negatieve impacts. En loop vooral ook in de pas met de landen om ons heen.

Ruimte voor het mkb

Zorg voor eenduidige regels, die goed door het mkb te hanteren zijn en handhaaf die dan ook. Een goede MKB-toets voor nieuwe regels helpt hierbij. Zorg dat de regels aansluiten bij de Europese regels, zodat er een gelijk speelveld binnen Europa ontstaat. Dit speelt bijvoorbeeld op arbo en milieugebied, waar strengere regels en handhaving Nederlandse bedrijven op achterstand zet. Te zware lokale regels op milieu- en bestemmingsplangebied maken het ondernemers in de maakindustrie onnodig moeilijk.

Human capital

Voldoende vakmensen, die goed zijn opgeleid, zijn onmisbaar bij alle transities die op stapel staan. In het beroepsonderwijs moet meer aandacht worden besteed aan beroepsvaardigheden, zodat leerlingen na hun opleiding kunnen instromen in maakbedrijven. De actieagenda Technologie, die door de techniekbranches en het onderwijs gezamenlijk is opgesteld, beschrijft hier een concreet stappenplan voor en verbindt alle lopende initiatieven aan elkaar. Stimuleer zij-instroom vanuit minder traditionele gebieden: statushouders, omscholing vanuit de financieel-administratieve wereld of andere beroepsgebieden, die door digitalisering gaan verdwijnen.

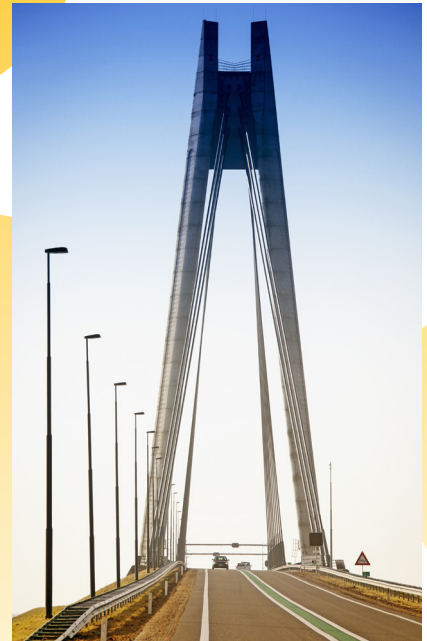
Exportpotentieel versterken

Versterk de positie van de Nederlandse mkb-maakbedrijven in de Europese markten en heb daarbij vooral aandacht voor de ons omringende landen. Na de Brexit zullen deze landen alleen maar in belang groeien. Door de gematigde groei van de consumptie in Nederland moet het groeipotentieel voor de Nederlandse mkb-maakbedrijven worden gezocht in de uitbreiding van de export. De innovatieve kracht en de flexibiliteit van de mkb-maakbedrijven moeten benut worden

door gerichte exportondersteuning en het wegnemen van drempels voor het mkb. De genoemde economische transities leveren naast interne groeimogelijkheden ook een exportpotentieel op dat de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen zal versterken.

De overheid als opdrachtgever voor de mkb-maakindustrie in Nederland

Zet een breed programma op, waarin de overheid (landelijk, regionaal en lokaal) actief acteert als 'launching customer' in de diverse transitities. 'Dutch industry first' en 'Buy local' zijn termen die daarbij nadrukkelijk op de voorgrond moeten staan. Nederland hoeft niet roomser te zijn dan alle overige EU-lidstaten, die tenslotte precies hetzelfde doen. Als Nederland bijvoorbeeld duurzamer wil bouwen, is het milieutechnisch gezien onaanvaardbaar dat we voor het Noordzeekanaal nieuwe sluisdeuren in Korea laten maken, die hier naar toe verscheppen en die schepen weer leeg terug laten varen.

Koninklijke Metaalunie

De Ondernemersorganisatie voor het MKB-metaal

Postbus 2600

3430 GA Nieuwegein

Einsteinbaan 1

3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl

www.metaalunie.nl

Telefoon 030 - 605 33 44